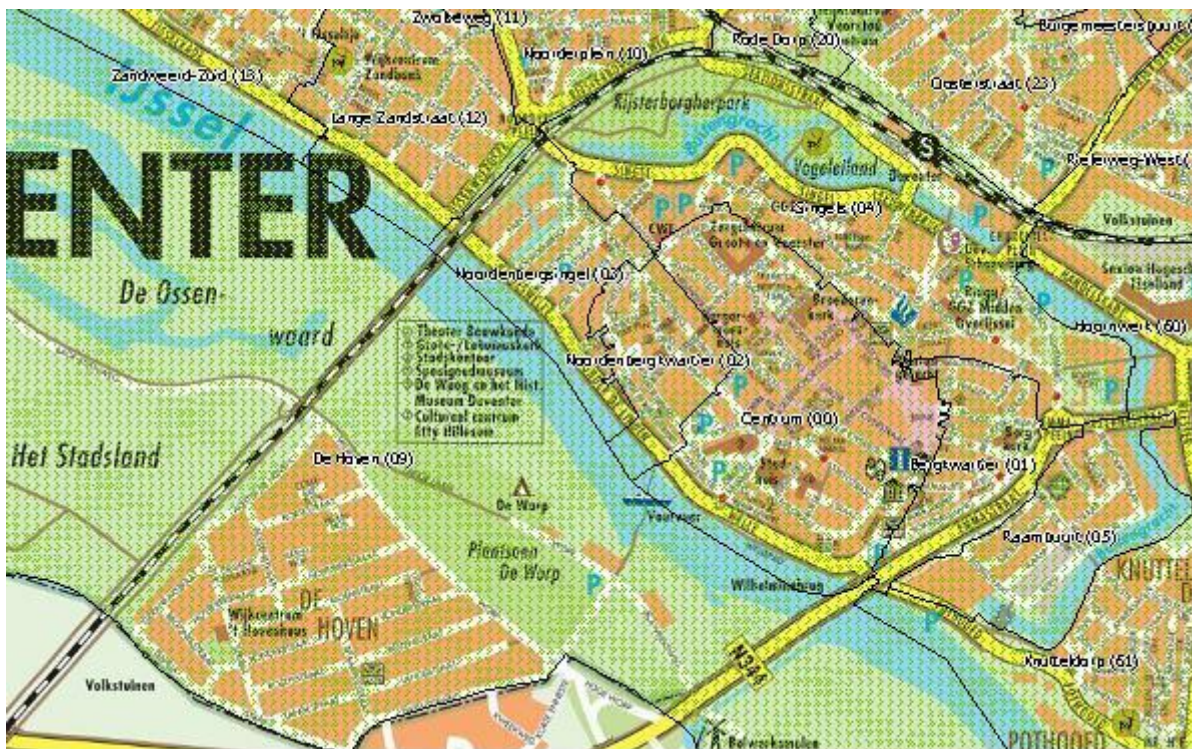

Leven in wijk 1, een kwestie van evenwicht!

Wijkanalyse van wijk 1 (de Hoven en Binnenstad) 2010.

Versie: 22 november 2010

Inleiding

Ter voorbereiding op de volgende wijkaanpakronde 2011-2012 willen we als wijkkoppel van wijk 1 (wijkopbouwwerker Harold van den Berg en wijkmanager Joris Hendriks) een actueel beeld schetsen van de wijk. In dit document schetsen we allereerst aan de hand van de cijfers uit de Staat van Deventer een beeld van de wijk (de Hoven en de Binnenstad). Vervolgens geven we voor de Binnenstad en de Hoven een buurtanalyse op basis van onder andere het signaleringsverslag van Raster. Daarna noemen we in de wijkagenda de punten die voor het wijkkoppel in de komende periode van belang zijn en we besluiten met de items die voor het opbouwwerk in de veldwerkperiode, begin 2011, de basis vormen voor het activeren van bewoners.

Deze wijkanalyse is tot stand gekomen door als wijkkoppel allereerst een document te maken met de titel "wat is uw beeld van de wijk?". Hierin is zowel verhalend als in cijfers een beeld geschetst van afzonderlijke 5 buurten van de Binnenstad en de Hoven. Hiermee is het wijkkoppel het gesprek aangegaan op 20 september met 15 sleutelpersonen uit alle buurten van wijk 1. Het koppel heeft vervolgens op 28 september gesproken met 5 functionarissen werkzaam op de Hoven en op 5 oktober met 12 functionarissen werkzaam in de binnenstad. Tenslotte is op 16 november door de gezamenlijke wijkkoppels gesproken met de programmamanagers (van de sociale programma's) van de gemeente.

Wijkanalyse op basis van acht thema's

Bevolking

- De bevolkingssamenstelling op de Hoven wijkt niet sterk af van het Deventer gemiddelde. Voor de Binnenstad als geheel is dit wel het geval.
- Het aantal huishoudens met kinderen is beduidend lager en het aantal 1 persoonshuishoudens daarmee veel hoger (de Binnenstad 55% tegenover Deventer met 31%).
- Het aantal niet westerse allochtonen is met 5% lager dan Deventer (12%) (Hoven 2,2%, Binnenstad 6,3%).
- Het aantal kinderen tussen de 0-15 jaar is lager dan het Deventer gemiddelde (9,0 % en 18,4 %).
- Het aantal mensen tussen de 20 en 30 jaar is met 21% hoger dan Deventer (13%) (Hoven 9%, Binnenstad 26%).
- Het aantal 65 plussers is in zowel op de Hoven als in de Binnenstad lager dan in Deventer als geheel.

Wonen

- In de Binnenstad is het aantal vertrekbewegingen beduidend hoger dan in Deventer als geheel. In 2009 was dat in de Binnenstad 24,4% terwijl dat in Deventer 12.1% was. Op de Hoven is dat juist lager.
- Het aantal huurwoningen is op de Hoven lager ((27%) en in de Binnenstad hoger (65%) dan het Deventer gemiddelde (46%).

Leefbaarheid en veiligheid

- In wijk 1 is het voor de hand liggend dat het veiligheidsgevoel lager is door de speciale functie van de Binnenstad. De overlast, het vandalisme en geweldsdelicten zijn hoger dan gemiddeld in Deventer.
- Voor de Hoven zijn vandalisme en de geweldsdelicten lager dan het Deventer gemiddelde.
- Opvallend is dat het aantal meldingen van burengerucht / overlast op de Hoven in de afgelopen jaren is toegenomen en nu boven het Deventer gemiddelde zit.
- Het cijfer dat bewoners geven aan hun eigen buurt ligt zowel in de Binnenstad (8,2) als op de Hoven (8,5) hoger dan het Deventer cijfer (7,9)

Participatie

- Het aantal bijstand uitkeringen is in de Binnenstad gemiddeld en op de Hoven veel lager dan het Deventer gemiddelde.
- Andere participatie onderdelen zijn in wijk 1 zeer gemiddeld.
- Voor zowel de Hoven als de Binnenstad geldt wel dat de gehechtheid aan de buurt groter is dan het Deventer gemiddelde.

Werk & inkomen

- Opvallend is dat het aantal huishoudens met laag inkomen in de Binnenstad hoger is dan gemiddeld in Deventer. Op de Hoven is dit aantal lager.
- Het aantal werkzoekenden is in de Binnenstad hoger en op de Hoven lager dan gemiddeld. Een verklaring hiervoor in de Binnenstad ligt in het feit dat hier ook alle ingeschreven daklozen bij worden geteld.

Opleiding

- Het opleidingsniveau is in heel wijk 1 hoger dan het Deventer gemiddelde.
- Opvallend is wel dat het aantal werkzoekenden met laag niveau de laatste jaren sterk is toegenomen terwijl dat beeld in Deventer als geheel niet is te zien.

Gezondheid

- Het aantal mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering ligt zowel in de Binnenstad als op de Hoven iets lager dan het Deventer gemiddelde.
- Op het punt van gezondheid ligt het cijfermateriaal achter op de andere thema's, specifiek waar het betreft de gegevens per wijk en per buurt.

Duurzaamheid

- De beleving van rommel op straat ligt in wijk 1 hoger dan gemiddeld. Datzelfde geldt voor de beleving van stank van bedrijven.
- Stankoverlast van verkeer ligt op het gemiddelde en beleving van geluidsoverlast verkeer ligt zelfs lager dan gemiddeld.
- Het aantal auto's per huishouden ligt op de Hoven (1,0) iets boven gemiddeld (0,9) en in de Binnenstad er ruim onder (0,6).

Analyse per buurt (Hoven en Binnenstad)

Binnenstad (5139 inwoners)

De Binnenstad bestaat uit 5 buurten (Centrum, Bergkwartier, Noordenbergkwartier, Noordenbersingel en Singels) die onderling te weinig verschillen om ze apart te beschrijven. Waar nodig zal iets specifiek van een van deze buurten worden genoemd.

Kinderen

Er wonen op 1 januari 2009 185 kinderen van 0 tot 4 jaar in de binnenstad. Vanuit de peuterspeelzaal constateert men geen bijzonderheden wat betreft achterstandssituaties, verwaarlozing (sociaal/fysiek).

In verband met de crisisopvang in de stad is er ook altijd een crisisplek voor peuters. Ook zijn er plekken voor kinderen met een sociale indicatie.

Er wonen niet veel kinderen van 4 tot 12 jaar in de Binnenstad (de helft van het stedelijk gemiddelde). Zij kunnen naar een van de 3 scholen in de buurt. Op verzoek van alle drie de basisscholen zal in de groepen 6,7 en 8 het weerbaarheidsproject kids power ingezet worden. Verder zijn er geen bijzonderheden ten aanzien van deze doelgroep. Voor activiteiten moeten kinderen naar verenigingen of organisaties buiten hun woongebied.

Jongeren

Bij de jongeren kunnen we in de Binnenstad spreken van 3 categorieën:

- jongeren die in de Binnenstad wonen
- jongeren uit heel Deventer die de stad bezoeken
- groepen hangjongeren

Over de eerste categorie jongeren zijn geen bijzonderheden te noemen.

Van de 2^e categorie is een klein deel aan het experimenteren met alcohol en softdrugs. Deze jongeren zie je terug in hofjes en zijn meestal goed aanspreekbaar. Ook is er een meiden groep. Incidenteel kunnen deze groepen voor overlast zorgen. De bewonersgroep Meet&Greet is bezig een nieuwe opstart te maken waarin zij bewoners met overlast willen/kunnen ondersteunen met name in de omgang met deze (aanspreekbare) groep jongeren.

De 3^e categorie, de hangjongeren en voornamelijk jongens, is verantwoordelijk voor "bovengemiddeld problematisch gedrag" (provocaties, geluidshinder, alcohol en drugsgebruik op straat en vervuiling). Er zijn 3 van deze groepen geregistreerd. Het ambulante jongerenwerk constateert een verharding van deze groepen jongeren. In het jeugdnetwerk (van professionals rond jongeren in de wijk) wordt maandelijks de stand van zaken opgemaakt en worden afspraken gemaakt. Deze jongeren komen op verschillende plekken en wisselen ook nog weer van samenstelling waardoor het moeilijk is afspraken met ze te maken. Enkele plaatsen waar ze het afgelopen jaar vertoefden waren achter de Houtmarktschool, bij de Prinsenplaats en bij de Bergkerk. Correcties vinden plaats door politie en/of toezicht. Van deze 3e categorie jongeren hebben de bewoners het meeste last. Gevoelens van onmacht, angst, boosheid en onbegrip duiken steeds weer op. Een ander logisch gegeven is dat in de zomer (zeker ook aan de IJssel) meer jongeren aanwezig zijn dan in de winter.

Volwassenen

De volwassen Binnenstadbewoners bestaan voornamelijk uit eenpersoonshuishoudens met een accent op 20-30 jarige (hieronder ook studentenhuishouding) en 50 jaar en ouder. Er zijn weinig gezinnen en weinig kinderen. Het huuraandeel is groot, waarbij het duurdere deel van de NV Bergkwartier met name in het Bergkwartier woont en de sociale huur met name in het Centrum woont (Assenstraat, Seizenbaan). Binnenstadbewoners zijn gemiddeld tot hoog opgeleid. Het zelf organiserend vermogen is groot. Er was met 12 taakgroepen een goede deelname aan de afgelopen wijkaanpakronde.

Op straat en buurtniveau zijn er allerlei netwerken waarin bewoners elkaar ontmoeten. In het Noordenbergkwartier is de oude structuur uit elkaar aan het vallen. In de Singelwijk is wel een sterke bewonersvereniging.

In de binnenstad wonen ook veel volwassenen met een zorgvraag. De Iriszorg heeft tussen de 60-70 woonplekken met begeleiding. Dimence heeft kleinschalige opvang aan de Bagijnenstraat voor psychiatrische patiënten. Daklozen/zwervers; waarvan er soms wel 70 staan ingeschreven op het postadres van het CWI, hebben opvang in de Polstraat.

Gasten

Naast de vaste bewoners zijn er vele gasten o.a.: toeristen, evenement bezoekers, uitgaanspubliek, (hang) jongeren en daklozen. Dit is met name in het Centrum en het Bergkwartier waar door de doorgang naar de Boreel een drukkere loop is ontstaan, deze doorgang wordt 's nachts afgesloten om overlast te voorkomen.

Onderwerpen die bewoners bezig houden zijn dan ook de hangjongeren, grenzen aan de evenementen, parkeren en de grote ontwikkelingen rond het ambitiedocument.

Door de diversiteit van bewoners en bezoekers die wonen en gebruik maken van de binnenstad is het belangrijk dat er voldoende balans is waardoor de leefbaarheid gewaarborgd blijft. Zo gauw deze balans wordt verstoord moet er zo snel mogelijk worden ingegrepen. Deze opvatting wordt door een brede groep van professionals gedeeld.

Volwassenen in verschillende buurten geven aan behoefte te hebben aan rondgangen om elkaar en professionals te ontmoeten.

Ouderen

Het aantal ouderen in de Binnenstad zit onder het gemeentelijk gemiddelde. Ze wonen verspreid over de 5 buurten. De groep ouderen bestaat uit oorspronkelijke binnenstad bewoners maar er is ook een groep die op latere leeftijd naar dit gebied komt, zowel uit andere wijken als ook van buiten Deventer. Gezelligheid en het hoge voorzieningenpeil zijn hierin kernbegrippen. Activiteiten voor ouderen worden stedelijk aangeboden o.a. in de Binnenstad. In het woonzorgcentrum Groote en Voorster tehuis aan de Smedenstraat zijn 128 wooneenheden en 70 plaatsen in het verpleeghuisdeel.

Omdat ouderen steeds langer zelfstandig blijven wonen is vereenzaming een aandachtspunt. De sociale netwerken met name van ouderen in de Binnenstad zijn niet inzichtelijk, dit vergt onderzoek.

De Hoven (2382 inwoners)

Kinderen

Er wonen 189 kinderen van 0 tot 4 jaar op de Hoven. Vanuit de Peuterspeelzaal constateert men een gemiddelde ontwikkeling. Achterstandssituaties, verwaarlozing (fysiek-sociaal) zijn niet geconstateerd.

De leeftijdsgroep van 4 tot 12 jaar zit grotendeels op de Hovenschool (basis onderwijs) Het gaat daarbij om een stabiele situatie waarin kinderen goed presteren. Weinig kinderen met een achterstand en een goede doorstroming naar het voortgezet onderwijs.

Kinderen nemen actief deel aan de activiteiten van de WSV, voetbal en andere verenigingen. Er is meer behoefte aan een sociale vaardigheidstraining voor meiden. Met name de overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs maakt meiden onzeker.

Jongeren

Op de Hoven ziet het jongerenwerk 4 groepen jongeren (jongens en meisjes) in de leeftijd tussen 10 en 18 jaar. Deze groepen zijn in het verleden overlastgevend geweest. Door intensieve inzet van het jongerenwerk zijn de groepen zich positiever ten opzichte van hun omgeving gaan gedragen. Belangrijke uitvalsbasis is de Jilliebar in het Hovenhuus. De jongeren die niet bereikt worden hebben voldoende mogelijkheden om zich te ontwikkelen via het verenigingsleven. Er is een samenwerkingsverband tussen Activia(voetbalvereniging) Hovenschool en het Hovenhuus met als doel om zoveel mogelijk jongeren te benaderen en wegwijs te maken in het activiteiten aanbod.

Volwassenen

Volwassenen zijn erg betrokken bij hun buurt. Het huurdersdeel vormt hierop een uitzondering. Er zijn veel straatactiviteiten en jaarlijkse activiteiten. (Steenworpcontact, de WSV, de voetbal vereniging e.a.). Bij elkaar zijn er 250 vrijwilligers actief op buurt niveau. Via de wijkaanpak is men georganiseerd bezig met zwerfvuil langs de IJssel, parkeerproblemen en duurzaamheid. De afgelopen wijkaanpakronde zijn er 10 taakgroepen actief geweest. Er zijn weinig werklozen (onder het gemiddelde van de stad) en men heeft een gemiddeld inkomen.

Er is wel een groepje alleenstaande moeders met kinderen die moeite heeft aansluiting te vinden in de buurt.

Project Zonnehoven draagt bij aan de sociale cohesie in de buurt, 50 bewoners zijn gezamenlijk aan de slag met als resultaat een eigen energie voorziening.

De relatie van De Hoven en de binnenstad moet helder blijven met name als het gaat over stedenbouwkundige veranderingen waar beide delen mee te maken hebben (het Ambitie Document, parkeren, de IJsselbrug etc.)

Ouderen

Ouderen van de Hoven zijn voornamelijk bewoners die er al lang wonen. Zij kennen de ins en outs van de buurt en hebben vaak een rijk verenigingsleven achter de rug. Er zijn activiteiten voor ouderen vanuit Focus, WSV en particulieren initiatieven. Contact tussen ouderen onderling en op straatniveau is aanwezig. Door de aanwas met jonge gezinnen is er geen extra vergrijzing in deze buurt. Op de groep ouderen vanaf 75 jaar moeten we wel zicht houden ivm mogelijke vereenzaming

Conclusie wijk 1

- Balans tussen bewoners en gasten van de Binnenstad is het kernbegrip voor heel wijk 1. Zo gauw deze (fysiek-sociaal) wordt verbroken ontstaan problemen en ontevredenheid.
- Gasten(toeristen, hang jongeren, zwervers/daklozen) gebruiken het gebied intensief. Veel zorg nodig om dit in harmonie te laten verlopen.
- De gunfactor tussen middenstand, bewoners en gasten is belangrijk (accepteren, incasseren, investeren). Denk hierbij aan koopzondagen, evenementen, jongeren.
- Eenpersoonshuishoudens zijn sterk vertegenwoordigd. Toch zijn er veel kleine privé netwerken waar bewoners contact met elkaar hebben.
- Oude overlegstructuren (NBK) verdwijnen.
- Overlast jongeren blijft een hot item. Wat kunnen bewoners aan, sociaal en fysiek. Er zijn via het jeugdnetwerk 20 geregistreerde hangplekken.

De wijkagenda van het wijkkoppel

- Het verder in kaart brengen van bestaande netwerken van bewoners en professionals en stimuleren van potentiële netwerken in alle leeftijdsgroepen.
- Netwerken onderhouden met als doel om bij onbalans de goede initiatieven te kunnen ondersteunen
- Individuen of groepen in verbinding brengen met bruikbare netwerken.
- Veel aandacht voor individuele signalen als indicator van mogelijke onbalans.
- Hebben de ouderen in wijk 1 genoeg ingrediënten om zelfstandig te kunnen blijven wonen?
- De successen rond duurzaamheidsprojecten in de wijk benutten om nieuwe mensen rond dit thema te activeren.
- Rondgangen organiseren in enkele buurten (najaar 2011) waarin bewoners en professionals samen de buurt beschouwen op leefbaarheid en veiligheid.

Items voor de veldwerkperiode

- In buurten waar jongerenoverlast is proberen volwassenen te activeren om bijvoorbeeld de beproefde "Meet en Greet"-aanpak neer te zetten.
- Organiseren van enkele keukentafelgesprekken voor ouderen in wijk 1.